

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з методичної роботи

 Ярослав Штанько

“_30_”_08_ 2024 р.

ПОЛІТИЧНІ КОМУНІКАЦІЇ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	06 Журналістика
Спеціальність:	061 Журналістика
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	“Реклама та зв'язки з громадськістю”
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

**Івано-Франківськ
2024**

РОЗРОБНИК:
доцент кафедри

Ігор Балинський

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри журналістики,
реклами та зв'язків з громадськістю
протокол № 11 від 27 травня 2024 р.
т. в. о. завідувача кафедри

ІННА ВАРВАРУК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Христина Кухарук

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № _1_ від 30.08.2024 р.

e-mail	igor.balynskyi@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	кафедра журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю
Посилання на сайт	Ігор Балинський
Сторінка курсу в СДО	Політичні комунікації

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни «Політичні комунікації»

Політичні комунікації – це курс, котрий присвячений вивченню природи політичного повідомлення, а також опануванню навиків формування, аргументації й виголошення повідомлення перед аудиторією. У межах навчального курсу студенти ознайомлюються з головними рисами науки про комунікації. Вивчають етапи становлення комунікативістики від найдавніших часів до сьогодні. Вчать аналізувати інформаційне поле через практику моніторингу і систематизації отриманих результатів. Впродовж всього курсу студенти пробують зануритися в контекст національного і міжнародного політичного процесів. Для цього вони тренуються контекстуалізувати локальні й національні новини і «вплітати» їх в наднаціональний політичний дискурс.

Окремим блоком в курсі є робота з політичними промовами як формами функціонування політичного повідомлення. Студенти аналізують найвідоміші промови, а також пробують написати власну й виголосити її перед колегами.

Мета та завдання навчальної дисципліни: «Політичні комунікації» – це лекційно-практичний курс, який формує і розвиває комунікаційні й аналітичні здібності у студентів. Ці здібності спрямовані на вміння читати й інтерпретувати політичні наративи, формулювати політичні повідомлення, а також ефективно комунікувати їх назовні.

Критичність мислення (студент, котрий розуміє структуру ланцюжка причинно-наслідкових зв'язків), методологічний апарат (студент спроможний проаналізувати комунікаційну стратегію політичного актора, а також напрацювати власну стратегію), ораторська майстерність (студент здобуває досвід рецензування, написання і виголошення політичних промов) – головні завдання навчальної дисципліни.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- головні етапи еволюції процесу вивчення комунікації і розуміти особливість кожного етапу;
- природу токсичної і нетоксичної комунікації;
- головні методи дослідження каналів і контенту;

- головні принципи маніпулювання інформацією і механізми захисту від маніпуляцій.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:

- аналізувати контент різного характеру;
- формулювати кваліфіковані висновки, котрі стосуються предмету;
- синтезувати і аналізувати політичні повідомлення;
- будувати гіпотези, котрі стосуються комунікації і комунікативних стратегій;
- працювати з політичними промовами: аналізувати, писати, виголошувати;
- напрацьовувати власний (авторський) аналітичний апарат;
- експериментувати з форматами.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПН “Реклама та зв’язки з громадськістю” (2024/2025).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ІК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціально-комунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов.	ПРН2. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.
ЗК1. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.	ПРН4. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.
ЗК3. Здатність бути критичним і самокритичним.	ПРН7. Координувати виконання особистого завдання із завданнями колег.
ЗК8. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.	ПРН11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.
ЗК10. Здатність зберігати та примножувати	ПРН16. Планувати свою роботу та роботу колег, спрямовану як на генерування

<p>моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>	<p>інформаційного контенту, так і створення медіапродукту, а також його промоцію.</p>
<p>-</p>	<p>ПРН18. Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.</p>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	2		
Семестр	3		
Кількість кредитів ЕКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	14 (в годинах)	2 (в годинах)
	семінари, практичні	28 (в годинах)	6 (в годинах)
Самостійна робота		48 (в годинах)	82 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	екзамен		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни¹:

Пререквізити	Постреквізити
-	<u>Психологія комунікації</u>
-	Цифрові комунікації
-	Теорія комунікації

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Тема 1. Історія та теорія комунікації, головні підходи до її осмислення (2 год)

Історія та теорія комунікативістики. Головні етапи розвитку й інструменти аналізу політичної комунікації.

Самостійне вивчення: Проаналізувати еволюцію головних каналів комунікації з аудиторією в різні епохи.

Тема 2. Природа та механіка політичного повідомлення (2 год)

Головні ідеологічні детермінанти інформаційного/медійного ландшафту політичної системи. Переваги та недоліки медійних систем ліберального й соціал-демократичного типу.

Самостійне вивчення: Проаналізувати головні суспільно-політичні доктрини сучасності, виокремити в них концепт «свободи слова».

Тема 3. Пропаганда як різновид політичної комунікації (4 год)

Історія і типологія пропаганди. Способи аналізу пропаганди. Приклади пропаганди як політичної комунікації.

Самостійне вивчення: Проаналізувати класичні пропагандистські практики періоду ССРСР.

¹ тільки для обов'язкових дисциплін

Тема 4. Медіаефекти: типологія, дискусії, контраверсії (2 год)

Вплив медіа на аудиторії: парадигма медіа vs теорія підсилення переконань.

Самостійне вивчення: Зібрати приклади та проаналізувати, як медіа можуть впливати на політичні переконання аудиторії.

Тема 5. Політичні промови як формат комунікації (4 год)

Типи промов. Політична риторика. Вербальне і невербальне у політичних промовах. Промова як меседж. Промова як стратегія.

Самостійне вивчення: Передивитися три інавгураційні промови американських президентів (на вибір). Проаналізувати за запропонованою схемою.

Зміст практичних занять

Тема 1. Способи аналізу комунікативних стратегій (4 год)

Стратегія, її основні елементи. Стратегії у виборах. Стратегії взаємодії з аудиторією.

Самостійна робота: проаналізувати передвиборчі програми міського голови Івано-Франківська Р.Марцінків та президента України В.Зеленського: що вони комунікують?

Тема 2. Політичні системи, медійні стратегії політичної комунікації (6 год)

Аналіз світових політичних систем. Політична система України. Медійний ландшафт в політичній системі.

Самостійна робота: проаналізувати трансформацію політичної системи України доби Незалежності, визначити особливості зміни медійного ландшафту, його специфіку.

Тема 3. Пропагандистські практики в демократичному та тоталітарному суспільствах (6 год)

Роль та функції пропаганди в умовах демократії. Природа та практики пропаганди у тоталітарному суспільстві.

Самостійна робота: Проаналізувати приклади пропаганди як політичної комунікації в демократичному та тоталітарному суспільствах.

Тема 4. Переконавання та маніпуляції: вплив медіа (4 год)

Природа маніпуляції. Природа переконання. Політична журналістика.

Самостійна робота: зібрати приклади та проаналізувати, як медії можуть впливати на політичні переконання аудиторії.

Тема 5. Політична промова (8 год)

Найкращі політичні промови ХХ століття. Структура промови. Засоби впливу. Критерії ефективності.

Самостійна робота: проаналізувати одну з промов президента США Барака Обами; одну з промов президента України Володимира Зеленського. Підготувати власну політичну промову.

Зміст самостійної роботи здобувачів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

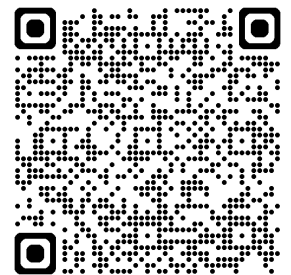
Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.:	48	82
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	10	12
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	10	20
Підготовка звітів з практичних робіт	10	10
Підготовка до поточного контролю	8	10
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	10	30

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання.²

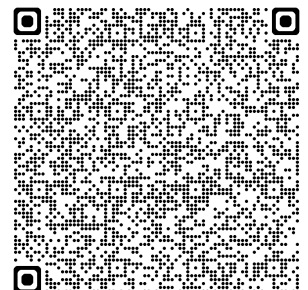
1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з «Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

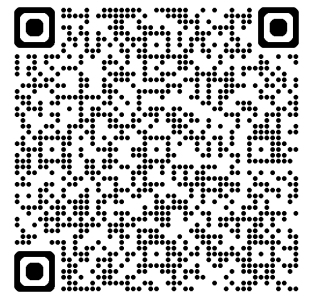
Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

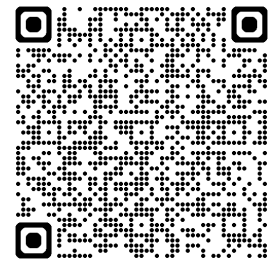
² зміст пунктів може редагуватись з огляду на особливості курсу

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

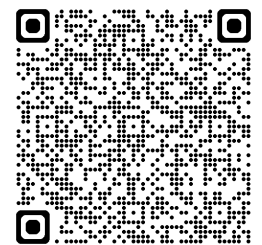
4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).³ “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

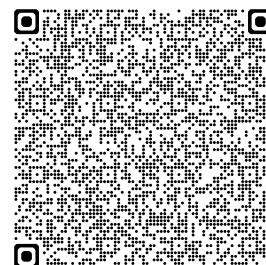
Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання.

³ визначається політика використання ІІІ в навчальній дисципліні - дозволене/заборонене, правила використання

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).⁴

Під час вивчення навчальної дисципліни “Політичні комунікації” студентам надається можливість перерахування неформальної освіти. До прикладу, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, – є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни.

№ п/п	Перелік сертифікованих (безкоштовних) онлайн-курсів	Перелік тем, які можуть бути перераховані (за умови наявності сертифіката на ім'я та прізвище студента/студентки)
1.	<u>Very Verified: онлайн-курс з медіаграмотності</u>	<ul style="list-style-type: none">• “ Природа, механіка і контекстуалізація політичного повідомлення ”
2.	<u>Практична соціологія для професіоналів медіа</u>	<ul style="list-style-type: none">• “ Медіаефекти: типологія, дискусії, контраверсії ”
3.	<u>Фактчек: Довіряй-перевіряй</u>	<ul style="list-style-type: none">• “ Політичні промови як формат комунікації ”
4.	<u>Інформаційна гігієна. Як розпізнати брехню в соцмережах, в інтернеті та на телебаченні</u>	<ul style="list-style-type: none">• “ Пропаганда як різновид політичної комунікації ”

⁴ визначається перелік електронних та інших ресурсів та умови перерахування

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання⁵	<u>Метод навчання</u>	<u>Метод оцінювання</u>
ПРН2. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.	бесіда бесіда-діалог творчий	усний контроль програмований контроль
ПРН4. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.	комп'ютерні і мультимедійні методи індуктивний	програмований контроль поточний контроль
ПРН7. Координувати виконання особистого завдання із завданнями колег.	бесіда мозковий штурм	самооцінювання
ПРН11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.	бесіда-діалог	усний контроль
ПРН16. Планувати свою роботу та роботу колег, спрямовану як на генерування інформаційного контенту, так і створення медіапродукту, а також його промоцію.	творчий дискусія, диспут рольові і ділові ігри	самооцінювання
ПРН18. Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових	бесіда мозковий штурм	усний контроль

⁵ для вибіркових навчальних дисциплін вказується результат навчання

комунікаційний ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.		
--	--	--

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	24	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання:

<p>«незадовільно»</p>	<p>володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;</p>
<p>«задовільно»</p>	<p>володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;</p>
<p>«добре»</p>	<p>здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;</p>

«відмінно»	виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.
-------------------	---

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».⁶

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ECTS:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
-------------------------------	---------------------	------------

⁶ можна вказати теми чи завдання, які є обов'язковими до виконання, а також особисті підходи до оцінювання рівня знань здобувачів під час аудиторної роботи

Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ⁷

Основна література

1. Даррен Дж. Ліллекер. Політична комунікація. Ключові концепти. – Харків, 2010.
2. Промови, які змінили світ. – Фоліо, 2018.
3. Кулик В. Дискурс українських медій: ідентичності, ідеології, владні стосунки. – Критика, 2010.
4. Галлін Д., Манчіні П. Сучасні медіасистеми : три моделі відносин ЗМК та політики. – Наука, 2008.
5. Ярослав Грицак. Подолати минуле: глобальна історія України: Портал, 2021
6. Сергій Плохій. Остання імперія. Занепад і крах Радянського Союзу. – КСД, 2019.
7. Дейвид Патрикаракос. Війна у 140 знаках. Як соціальні медіа змінюють конфлікти у ХХІ столітті. – Yakaboo Publishing, 2019.
8. Дмитро Кулеба. Війна за реальність. Як перемагати у світі фейків, правд і спільнот. – #книголав, 2019.

Додаткова література

1. Ришард Капусцінський. Імперія: Темпора, 2012
2. Світлана Алексієвич. Чорнобильська молитва: Комора, 2016
3. Український палімпсест. Оксана Забужко у розмові з Ізою Хруслінською: Комора, 2023
4. Розмови про Україну. Ярослав Грицак – Іза Хруслінська: Дух і Літера, 2018.
5. Ольга Онух, Генрі Гейл. Ефект Зеленського: Човен, 2024

⁷ обов'язково: враховувати вимоги [ДСТУ 8302:2015](#) (відповідно до [Наказу № 65 від 4.03.2016](#)), [рекомендації](#) Національного агентства з забезпечення якості вищої освіти, використовувати літературу за останні 5-7 років, наводити власні публікації за змістом навчальної дисципліни.

6. Тоні Джадт, Тімоті Снайдер. Роздуми про ХХ століття: Човен, 2019.
7. Оля Гнатюк. Прощання з імперією: Українські дискусії про ідентичність: Критика, 2005.

Електронні інформаційні ресурси

Офіційні веб-сторінки та сторінки в соцмережах українських політиків